

11. Олексенко В. Словотвірні категорії іменника : монографія / В.П.Олексенко. – Херсон: Айлант, 2005. – 336с.
12. Пославська Н. Структура і семантика словотвірних парадигм дієслів із семою руйнування об'єкта : автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Пославська Наталія Михайлівна ; Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2006. – 20 с.
13. Родніна Л. Суфіксальний словотвір іменників / Л.О.Родніна // Словотвір сучасної української літературної мови. – К. : Наукова думка, 1979. – С. 57 – 118.
14. Украинская грамматика / Отв. ред. В.М. Русановский. – К. : Наук. думка, 1986. – 359 с.

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Великий тлумачний словник української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с. (ВТС – умов. скор.).
2. Інверсійний словник української мови. – К. : Наук. думка, 1985. – 812 с.
3. Словник української мови в 11-ти тт. – К. : Наук. думка, 1973. – Т. IV. – 840 с. ; 1975. – Т. VI. – 832 с.; 1980. – Т. XI. – 699 с. (СУМ – умов. скор.).

В статті проаналізована субстантивна зона гомональних глаголів сучасного українського мови, в частині визначено її структуру, розмежовано транспозиційні, мутаційні та модифікаційні деривати, охарактеризовано їх словотвірну продуктивність, досліджено специфіку субстантивного словотвору від гомональних глаголів.

Ключові слова: глагол-ониматоп, гомональний глагол, субстантив, словотвірна парадигма, субстантивна зона, словотвірна форма.

In this article the author analyzes the substantive zone of the homonal verbs in the Ukrainian language, identifies its structure, differentiates transpositional, mutational and modification derivatives, characterizes their word-formative productivity and elucidates the specific character of the substantive word-formation from the homonal verbs.

Key words: verb-onomatop, homonal verb, substantive, substantive zone, word-formative paradigm, word-formative formant.

УДК 811.161.2'373.43:070(477)

І. Я. Мислива-Бунько

СЛОВА З КОМПОНЕНТОМ *ЄВРО-* В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПЕРІОДИЦІ: СЕМАНТИКО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

У статті проаналізовано та виокремлено семантичні групи складних слів із *євро-*: суспільно-політична, економічна, спортивна, побутова лексика. Простежено стилістичне навантаження дериватів із *євро-* в мові сучасних газет і журналів (книжність, емоційність, оцінність, характеристика, іронічність, дотепність), а також зазначено увагу на обґрунтованому вживанні цих лексем у сучасному медійному дискурсі.

Ключові слова: складне слово, аббревіатура, мова газети, емоційність, оцінність, експресивність.

Здобуття Україною незалежності, утвердження демократичного ладу та свободи слова у державі, стрімке поновлення та розширення міжнародних зв'язків країни із Західним світом неабияк відобразилося в мові. Українська мовна система відреагувала активним запозиченням, проте не лише на лексичному рівні (найдинамічнішому та найвідкритішому), а й на словотвірному. Зокрема почалося залучення іншомовних слів та основ для деривації складних лексем. Нині в ЗМІ, як і українській мові загалом, простежується тенденція до інтенсивного використання складника *євро-* для творення аббревіатур.

На цю проблему оглядово звертали увагу дослідники загальноукраїнської та мас-медійної мов – Н. Клименко, Є. Карпіловська, І. Кочан, О. Стишов, О. Мітчук, М. Навальна, Г. Шаповалова, С. Климович, О. Гриценко, Ю. Педенко, Я. Прихода. Незважаючи на чисельні розвідки, присвячені цьому питанню, подібні деривати залишаються ще не достатньо простудійованими. З огляду на викладене вище наше дослідження набуває особливого значення та актуальності.

Мета статті – виокремити лексико-семантичні групи похідних із компонентом *євро-* та виявити основні стилістичні функції цих слів у мові газетно-журнальної публіцистики ХХІ ст.

Актуалізація складних лексем із *євро-* в українській мові пов'язана передусім із екстралінгвальними чинниками: «неполітичними змінами на карті Європи, європейським вибором України, новим діалогом між Україною та Європою» [6, 1]. Слово-основа *євро* ввійшло в обіг українців передусім зі значенням «дина грошова одиниця країн Європи, які входять до Європейського Союзу» [5, 245]. Констатуємо, що нині українська періодика засвідчує вживання компонента *євро* як самостійної лексеми з іншою семантикою «чемпіонат Європи з футболу», напр.: «...звля для *Євро-2012* знову в епіцентрі скандалу. Її у селян забирає держава для будівництва

дороги до нового стадіону. Примусово. <...> Ми спробували безсторонньо з'ясувати, чому люди не можуть знайти спільної мови з державою, чи все зробили чиновники, щоб не скомпрометувати знаний у всьому світі бренд «євро»» (—Еспрес», 09. 06. 2011 р.). Водночас у деривації почала інтенсивно використовуватися скорочена відприкметникова основа *євро-* (← *європейський*), —що вносить значення: стос. до держав Західної Європи» [1, 360]. І як зазначає Н. Клименко, завдяки політичним і соціально-економічним процесам, що відбувалися в Європі в кінці ХХ сторіччя, ця основа стала інтернаціональною [3, 23–24].

Преса як оперативний фіксатор нових світових і державних подій, суспільних змін тощо активно творить, нагромаджує та використовує частковоскорочені слова з *євро-*. Дехто з науковців процес інтенсифікації цього складника у словотворенні окреслює як —пристрасть до євроназивання» [2]. На нашу ж думку, завдяки високій частотності досліджуваних дериватів у сучасній газетній публіцистиці, як і українській мові загалом, та європеїзації суспільства, держави *євро-* виступає ключовим словом-основою в мовній картині України, оскільки —позначає поняття важливих для суспільства сфер життя і характеризує лексику певних історичних етапів, періодів» [9, 237].

Зафіксовані слова з *євро-* у сучасному медіа-дискурсі поділяємо на кілька лексико-семантичних груп. Найчисельнішу – формує суспільно-політична лексика: *Євросоюз, Європарламент, Єврокомісія, Євроконституція, євродепутат, єврокандидат, європолітика, єврокомісар, євробюлетень, євроделегат, європрикордонник, євровіза, єврозакон, євростандарт, євроглибинка, єврошпарина, єврогвалт, євроустремління, євроімперія, євроатлантична заява, Єврозона, —єврокухня», євроінтеграція, єврокраїни, євротертя, євро-євразійський світ, єврочиновник, Єврогрупа, євробюрократ, Євросуд, євродекларація, євроінституція, Єврорегіон, Євробарометр, Євроатом, євростратегії, європідхід, євроспільнота, євросусіди, євродіалог, єврозразок, європростір, євrorинок, євроафера, європротокол, євромрія, європерспектива, євроскептики, Євроунія, єврогромадянство, європапери, єврохартія, євросвіт. Наприклад: —УБрюсселі майже всю Європу поділили на умовні території, так звані **єврорегіони**» (—Еспрес», 19. 03. 2008 р.); —Щододавно служба дослідження громадської думки Європейської комісії —**Євробарометр**» опублікувала результати проведеного в 27 країнах-членах Європейського Союзу опитування, спрямованого на з'ясування ставлення громадян до науки і технологій» (—Дзеркало тижня», 25. 12. 2010 р.); —Щ стукання у двері ЄС, а становлення Європи в Україні забезпечить реалізацію **євростратегії**» (—Еспрес», 20. 08. 2009 р.).*

Чимало слів маємо з економічної галузі: *єврооблігації, євроекономіка, євровалюта, євродолар, євроціна, євробанкір, євробанк, єврокредит, євроринок* та інші.

За допомогою основи *євро-* творяться й активно вживаються нові поняття та реалії спорту, як-от: *єврокубки, єврофорум, євроарена, єв्रोstadіон, Євро-2012, євротурнір, євроформа, євроліга, євроспорт, єврочемпіонат*. У значній частині цих слів компонент *євро-* вказує на чемпіонат Європи з футболу. Порівняймо: —**Ніні** ринкова ціна однієї соті землі біля **єв्रोstadіону** коштує ... 5 тисяч доларів, або ж 40 тисяч гривень» (—Еспрес», 11. 11. 2010 р.), де *єв्रोstadіон* – це стадіон, що будується спеціально для ігор Євро-2012; —Увипадку, якщо Кубок виграв чемпіон або віце-чемпіон України, до **єврокубків** зможе потрапити п'ята наша команда» (—Україна молода», 27. 09. 2008 р.).

В українськомовній пресі ХХІ століття зрідка фіксуємо деривати з *євро-* (або ж англійський варіант *euro-*), що позначають поняття та явища культурного життя: *євро-поп, євромода, єврокультура, євромузика, євротури, EuroparlTV, EuroNews*, напр.: —**Крім** того, вважаю, що нам вдалось поєднати національний колорит із сучасними тенденціями **євромоди**» (—Урядовий кур'єр», 16. 01. 2009 р.); —17 вересня розпочав мовлення онлайн-телеканал Європейського парламенту **EuroparlTV**» (—День», 19. 09. 2008 р.).

Кількісно велику групу складають похідні з основою *євро-*, котра набула переносного значення – знак якості, вища якість, краще, покращене, новіше, та називають абстрактні поняття та конкретні предмети з побутової сфери: *євроремонт, єврованна, євроквартира, євровікна, євродвері, євробалкони, єврокухня, євродизайн, євроізолятор, єврокамера, єврооселя, європомешкання, євросадиба, єврооздоблення, євроконтейнери, євросупермаркет, євровигляд*. Порівняймо: —**Ає**, ймовірно, підвищену кубатуру, **єврооздоблення**, імпорту сантехніку, склопакети на вікнах і навіть автономне водопостачання <...> навряд чи можна вважати показниками особливої комфортності житлового будинку» (—День», 02. 02. 2005 р.); —**Днями** у місто привезли понад три сотні новеньких металевих оцинкованих **євроконтейнерів** для роздільного збору сміття» (—День», 28. 10. 2010 р.); —**Щля** оглядин школи переконаєшся, як багато не лише коштів, а й творчої видумки, сумління докладено, аби це приміщення набрало сучасного **євровигляду**» (—Волинь-нова», 02. 09. 2009 р.). О. Гриценко щодо цих утворень висловлює думку про те, що подібна —*євро-наліпка*»

до предметів і явищ, притаманних нашому, українському сучасному життю, свідчить не стільки про філологічне явище, скільки про дію символіки споживчих товарів, про «символізм європейський товарів» [2] і навіть про соціальний престиж українців.

Оскільки у багатьох словах основа *євро-* реалізує своє пряме значення (*Євросоюз, Європарламент, Єврокомісія, Євроконституція, євродепутат, єврокомісар, євробюлетень, Євро-2008, єврозакон, європротокол, євроінтеграція, єв록раїни, євробанк, євроринок, єврооблігації*), то зазвичай вони вносять газетним і журнальним текстам книжності, чіткості, «ухості», науковості й офіційності. Порівняймо: *—Євроконституція, про яку всі говорять і яку мало читають*” (*—Вісн*”, 2005, № 11); *—Єврочиновники також зосередять свою увагу на заощадженні енергії...*” (*—Урядовий кур’єр*”, 27. 01. 2009 р.); *—Євросоюз готовий обговорити конкретний план дій щодо безвізового режиму з Україною*” (*—Сівські вісті*”, 26. 05. 2010 р.); *—Представник Єврокомісії заявив про відсутність ризику браку газу для кінцевих споживачів і що промисловість також продовжує отримувати російський газ*” (*—Волинь-нова*”, 06. 01. 2009 р.); *—Яби тепер постало питання про розширення Євроунії, то Україна – разом з Ірландією та Хорватією – належала б до тих кандидатів, які дістали б підтримку більшості європейців*” (*—Експрес*”, 05. 08. 2010 р.); *—Незважаючи на це, ВТО вже відзначає деякі позитивні ознаки у євроекономіці*” (*—Урядовий кур’єр*”, 25. 03. 2009 р.). Такі деривати передусім виконують номінативно-інформативну стилістичну функцію.

Серед суспільно-політичної лексики чималу групу становлять емоційно-оцінні (частіше негативні, ніж позитивні) похідні, котрі виникли завдяки поєднанню різностильових основ: *євробюрократи, євроскептики, європерспективи, євромрії, євронадії, євроімперія, євроустремління, євроциніки, єврогвалт, єврошпарина, євроентузіасты, євроглибинка, євроочікування, європесимізм, єврократія, євробалаканина, єврожебрак, єврофобія*. Їхнє активне функціонування в сучасній пресі пов’язано з тим, що медійний підстиль характеризується не тільки докладністю, інформативністю, чіткістю та логічністю викладу, але й емоційністю, експресивністю, соціальною оцінністю [4, 30; 7, 8-13]. З певним глузуванням і дотепністю, іронічністю та засудженням вжито складні одиниці на зразок: *євроглибинка, єврошпарина, єврогвалт, євроімперія, єврофобія, євроциніки* й ін. Напр.: *—В Україні є простір для євромрії та надії. Однак його треба виборювати, а не сіяти цинізму і зневіри*” (*—Експрес*”, 05. 08. 2010 р.); *—Євроімперія не в змозі запропонувати Україні навіть альтернативних варіантів співробітництва*” (*—Голов України*”, 30. 06. 2006 р.); *—Атим часом, виявляється, їхня євроглибинка*” для нас теж досі залишається своєрідною *—твррою інкогніто*” (*—Україна молода*”, 25. 09. 2008 р.); *—Єврогвалт від народних обранців (заголовок). Народні депутати поїхали в Європу і зчинили там бійку*” (*—Вококий замок*”, 22. 05. 2007 р.); *—Єврошпарина для України (заголовок). Комісія закордонних справ Європейського парламенту <...> проголосувала за надання Україні перспективи членства в Європейському Союзі*” (*—Україна молода*”, 07. 06. 2007 р.). Вкраплення подібних слів до газетно-публіцистичного контексту свідчить про намагання журналістів «оживити», «овіжити» мову, надати їй оцінювальних та експресивних відтінків.

До кола соціально й емоційно забарвлених лексем потрапляють деривати, у котрих компонент *євро-* пов’язаний не з територією, а з чемпіонатом Європи з футболу 2012 року: *—Цнтр євротертя*” – стаття про підготовку Києва до Євро-2012, реконструкцію стадіону і те, що цьому всьому перешкоджає ТРЦ «Троїцький» («Дзеркало тижня», 05. 04. 2008 р.); *—Євроформу*” шитимуть поляки. Зате цемент для *—євростадіону*” – український...” («Вококий замок», 17. 09. 2009 р.), де *євроформа* – офіційний одяг на Євро-2012, а *євростадіон* – стадіон, де проходять фінальні ігри чемпіонату з футболу.

До емоційно знижених належать деякі новотвори з *євро-*, значення яких передусім залежить від другого компонента. Їхньою характерною ознакою є те, що через називання дій і процесів відбувається негативна (частіше критична, іронічна) оцінка державної влади в Україні та суспільних відносин у світі загалом. Порівняймо: *—Влика євроафера*” («Експрес», 11. 11. 2010 р.) – підзаголовок статті про вилучення львівськими чиновниками у громадян земельних паїв для будівництва начебто тільки стадіону для Євро-2012 та дороги, проте справжні наміри місцевої влади журналіст наводить далі у репортажі-розслідуванні, таким чином розкриваючи весь зміст пропонованого заголовка: *—Ід гектарах землі, що пропало потом та кров’ю, землі, що не дочекалася, аби на ній, рідній, засіяли пшеницю, – на цій землі заплановано будувати готель, торговельний пасааж, центр виставкового продажу, офісний комплекс, адміністративно-побутовий комплекс... майже усе – заклади комерційного характеру. Нічого спільного з цільовим призначенням, яке дозволяє примусово вилучити землю «для суспільних потреб», тут немає. Себто людей просто дурають*” («Експрес», 11. 11. 2010 р.); *—Вадкоєміці «єврокухні*” («Експрес», 09. 10. 2009 р.) – стаття про нових господарів Євро-2012 –

Польщу та Україну – та всі клопоти з підготовки до чемпіонату чи —*Уповноважений представник товариства органів місцевого самоврядування —Єрорегіон Карпатський Польща*” Давід Ляск, що безпосередньо розробляв чимало проектів та добре знається на усій —*єврокухні*”, чимало розповідав про специфіку фінансування та бюджет програми до 2013 року” (—*Єспрес*”, 19. 03. 2008 р.). Стає зрозуміло, що основне призначення цих інновацій – —відворити певний образ, ситуацію, поняття, явище, а водночас поживавити виклад і вплинути на читача” [8, 156]. Окрім того, аналізовані аббревіатури ще й виконують характеристичну стилістичну функцію.

Виразально-зображальний ефект у сучасній пресі створюють слова, у яких складник *євро-* позбувся високого звучання та набув нового, переносного значення – *„вищий рівень якості“*. Це так звані —*побуовіزمи*”. Вони надають медійному мовленню дотепності, абсурдності, іронічності, оцінності (негативної, зрідка позитивної): —*УРівному встановлять єроконтейнери для сміття*” (—*День*”, 28. 10. 2010 р.); —*Кажуть, дехто, маючи у гуртожитку дві кімнати, облаштовується не гірше, ніж у квартирі. Той же —євроремонт*”, ізольованість від сусідів, навіть окремих вхід...” (—*Волинь-нова*”, 13. 01. 2005 р.); —*Щодо давно кївська міліція презентувала журналістам євроізолятор із єврокамерами та єврованною*” (—*Єкспрес*”, 16. 12. 2010 р.); —*Вд —овкових” казарм до єврокамер*” (—*Україна молода*”, 18. 11. 2005 р.); —*Де євроремонт та євродизайн лиш маскують та приховують нашу радянську ментальність*” (—*Єкспрес*”, 11. 04. 2008 р.); —*Єврооселя для —ісників щастя*”. Це сімейство з п’яти осіб після зимівлі —*вїхало*” вже в *європомешкання*” (—*Україна молода*”, 01. 04. 2008 р.); —*Чи світлі фар оглянули продукт з хваленого євросупермаркету* [супермаркет *Там-там*” у Луцьку. – І. М.-Б.]. *Реакцію передавати не будемо – кожен рятував шлунок як міг. Адже всередині тушок причаїлися запечені личинки*” (—*Волинь-нова*”, 05. 11. 2009 р.); —*Ід вечорниці до євросадиби*” (—*Урдовий кур’єр*”, 17. 03. 2009 р.) – заголовок статті про зелений туризм та відпочинкові садиби в Україні з найкращими умовами: чисте повітря, прогулянки лісом, риболовля, верхова їзда й усі побутові зручності. Уникнувши офіційного струменя, ці утворення тяжіють до розмовного стилю та відповідно активізують емоційно-оцінні й експресивні відтінки.

Іноді часткові аббревіатури з основою *євро-* можуть використовуватися для ігрових моментів із метою зацікавлення, загострення уваги читача («*ЄВРОпоБАЧЕННЯ*» (—*Україна молода*”, 14. 01. 2005 р.) – заголовок статті про візит виконавчого директора —*Єробачення*” Сванте Стокселіуса до Києва), а також зіставлення-протиставлення (—*Вмайбутньому побачимо, чи якість пального, згідно з євроціною, відповідатиме євростандартам*” (—*Волинь-нова*”, 01. 07. 2007 р.).

Кількісне зростання складних слів із *євро-* у мові ЗМІ та значеннева переорієнтація їх складника, омонімічність лексем призводить до деякої незрозумілості чи неправильності трактування змісту. Порівняймо: —*Реґіонали лякають терористами та Росією, —нашоукраїнці” обіцяють євроінтеграцію та інвестиції*—(—*Єспрес*”, 24. 01. 2008 р.) або —*Студентська євроінтеграція*” (—*Студентський меридіан*”, 2007, № 4 (18) – стаття про стажування студентів за кордоном; —*Крі того, італійський Приватбанк приймає кошти на депозитні програми, апробовані в Латвії, Португалії й інших країнах Єврозони*” (—*Вісник замок*”, 19. 08. 2010 р.) чи —*Влинь” мітить в Єврозону?* (заголовок). *Наразі лучани, маючи 25 очок, посідають сьоме місце у турнірній таблиці і наближається до —они” Ліги Європи*” (—*Вісник+К*”, 25. 11. 2010 р.); —*Однак єврочиновники попередили про неможливість одночасного вступу України до Митного союзу і до зони вільної торгівлі з ЄС*” (—*Відомості. ua*”, 21. 04. 2011 р.) чи —*д нашою інформацією, УСФА тильно стежить за ситуацією в Україні. І нібито розглядає можливість екстреного підключення до організації Євро-2012 Німеччини. <...> За відомостями, отриманими з деяких джерел, неофіційну позицію футбольних єврочиновників доведено до відома всіх зацікавлених сторін в Україні*” (—*Дзеркало тижня*”, 28. 01. 2011 р.). Вважаємо, що необхідно обґрунтовано, критично та вмотивовано підходити до творення нових похідних із *євро-* та їх використання у мові сучасної української газетно-журнальної публіцистики.

Отож, мова ЗМІ ХХІ століття засвідчує нову епоху в Україні – —*єрожиття*” та —*єропонятя*”, адже спостерігається підвищений словотвірний потенціал основи-вершини *євро-*, що розвинула кількісно велику групу похідних. У текстах сучасної української періодики фіксуємо аббревіатури з *євро-* на позначення понять, явищ, дій із суспільно-політичної, економічної, спортивної, культурної і навіть побутової сфер життя. Значній частині суспільно-політичних складних —*єрослів*” властивий книжний характер (виконують номінативно-інформаційну функцію), хоч серед цієї групи лексики трапляються й емоційно-оцінні деривати (*євроентузіасты, єврошпарина, євромрії, євроскептики, єврогалт*). Загалом же у мові мас-медіа спостерігається помітне зростання експресивно маркованих аброутворень. Це спричинено соціальною переоцінкою та позбавленням високого звучання основи *євро-* і відповідно – виникненням переносного значення *„вища якість“*, *„краща якість“* (*єврооселя*,

евросадоба, євроремонт, єврокамера, євроізолятор, єврованна). Такі складні слова вживаються майстрами пера зі стилістичною метою та для досягнення виражально-зображального ефекту – експресивності, емоційності, оцінності, іронічності, абсурдності, засудження, дотепності, глузування, характеристики явища чи процесу (дії) й у результаті створення загального образу (негативного, рідше позитивного). Усе це підпорядковано прагматичним засадам преси – вплинути, заінтригувати читача, зосередити його увагу.

З огляду на актуалізацію чужомовних лексем та основ перспективним видається дослідження структури і стилістичних функцій складних дериватів із запозиченими елементами у мовленні друкованих ЗМІ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Гриценко О. Доба євроремонту [електронний ресурс] / О. Гриценко. – Режим доступу: http://www.culturalstudies.in.ua/st_1.php. – Заголовок з екрана.
3. Клименко Н. Новотворення чи мавпування [Текст] / Н. Клименко // Урок української. – 2004. – № 10. – С. 23-25.
4. Мова і час. Розвиток функціональних стилів сучасної української літературної мови [Текст] / [С. Я. Єрмоленко, Г. Л. Колесник, К. В. Ленець, А. Ф. Маратова, М. М. Пилинський, Л. О. Пустовіт, В. М. Русанівський; за ред. В. М. Русанівського]. – К.: Наук. думка, 1977. – 238 с.
5. Новий словник іншомовних слів [Текст] / [Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк; за ред. Л. І. Шевченко]. – К.: АРІЙ, 2008. – 672 с.
6. Прихода Я. В. Концепт Європа в українській публіцистиці: конітивно-лінгвістичні аспекти [Текст]: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Я. В. Прихода; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2005. – 16 с.
7. Солганик Г. Я. Лексика газети [Текст] / Г. Я. Солганик. – М.: Высшая школа, 1981. – 112 с.
8. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття: (На матеріалі мови засобів масової інформації) [Текст] / Олександр Анатолійович Стишов. – [2-ге вид., переобл.]. – К.: Пугач, 2005. – 388 с.
9. Тараненко О. О. Ключові слова [Текст] / О. О. Тараненко // Українська мова. Енциклопедія / [редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови) та ін.]. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2000. – С. 237-238.

В статье проанализированы и выделены семантические группы сложные слова с *евро-*: общественно-политическая, экономическая, спортивная, бытовая лексика. Прослежено стилистическую нагрузку слов с евро- в языке современных газет и журналов (книжность, эмоциональность, оценочность, характеристика, ироничность, остроумие), а также акцентировано внимание на обоснованном применении этих лексем в современном медийном дискурсе.

Ключевые слова: сложное слово, аббревиатура, язык газеты, эмоциональность, оценочность, экспрессивность.

The article analyzes the complex words of prepositive component euro-. Grouped into semantic groups of Euro-abbreviations: socio-political, economic, sport, home words, the notion of cultural life. Traced stylistic load words from the euro- in the modern newspapers and magazines (emotion, evaluation, characterization, ironic, wit) and drew attention to the reasonable use of these tokens in the current media discourse.

Keywords: complex word, acronym, language newspaper, emotionality, evaluation, expressiveness.

УДК 811.161.2:81'367.635

С. О. Педченко

АКЦЕНТНО-РЕЛЯТИВНА ПРИРОДА ОБМЕЖУВАЛЬНО-ВИДІЛЬНИХ ЧАСТОК

У пропонованій статті розкрито модальні потенції обмежувально-видільних часток; особливу увагу приділено виявленню репрезентованих досліджуваними партикулами диференційних субкатегорійних модальних значень та окресленню умов їхньої реалізації.

Ключові слова: модальні частки, обмежувально-видільні частки, партикула, модальність, субкатегорійне модальне значення.

Системно-структурну сферу невластиво-модальних часток як репрезентантів модифікаційно-супровідного рівня формують видільні партикули, що прагматично орієнтовані на забезпечення реченню-висловленню узгодженої із ситуацією й суб'єктивними інтенціями мовця інформаційної самодостатності та повноцінності. До них належать лексеми, представлені чотирма семантичними групами: 1) обмежувально-видільні: **тільки, лише, лиш (лишень), навіть, хоч, хоча б**; 2) означально-видільні: **саме, якраз, прямо, просто, власне, рівно** та ін.; 3) кількісно-видільні: **ледве не, трохи не, мало не, чи не, майже** та ін.; 4) підсилювально-видільні: **аж, же (ж), уже (вже), собі, мені, воно, адже, ну, також, теж, ще й** та ін. Зауважимо, що більшість цих часток транспоновані з інших частин мови (займенників, сполучників, прислівників). Саме це, на нашу думку, пояснює здатність досліджуваних партикул маніфестувати імпліцитні, проте облігаторні для